

Vapo Oy
PL 22
40101 JYVÄSKYLÄ

Viite

Mankisennevan turvetuotantoalueen ympäristövaikutusten arviointiselostus

Asia

YHTEYSVIRANOMAISEN LAUSUNTO MANKISENNEVAN TURVETUOTANTOALUEEN
YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTISELOSTUKSESTA

Hankkeesta vastaava Vapo Oy on toimittanut ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (468/94, muutettu 267/1999) mukaisen arviointiselostuksen Mankisennevan turvetuotantoalueesta 10.1.2008 yhteysviranomaisena toimivalle Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskukselle. Ympäristövaikutusten arviointimenettely (YVA) alkoi, kun hankkeesta vastaava toimitti yhteysviranomaiselle ympäristövaikutusten arviointiohjelman 7.5.2002, ja päättyi, kun yhteysviranomainen toimittaa arviointiselostuksesta laatimansa lausunnon hankkeesta vastaavalle.

HANKETIEDOT JA YVA-MENETTELY

Hanketiedot:

Hankkeesta vastaava Vapo Oy on selvittänyt Mankisennevan turvetuotantoalueen ympäristövaikutukset YVA-menettelyssä. Ympäristövaikutusten arviointiin on osallistunut myös konsultit Planora Oy ja Pöyry Environment Oy.

Mankisenneva sijaitsee Rantsilan ja Pulkkilan kuntien alueella. Tuotantokelpoista pinta-alaa on noin 355 ha. Alue kuuluu Kurranojan valuma-alueeseen, ja vedet johdetaan Kurranojaa pitkin Kurranjärven kautta Siikajokeen. Alueesta 250 ha on ojitettu 20 metrin välein vuonna 1981. Loput tuotantokelpoisesta alueesta (105 ha) on pääosin metsäojitettua suota. Hankkeen tarkoituksena on tuottaa kasvuturvetta kuivike- ja kasvuturvekäyttöön sekä energiaturvetta noin 25 – 35 vuoden ajan. Hyödynnettävän kasvuturpeen määrä on noin 0,4 miljoonaa m³ ja energiaturpeen määrä noin 2,45 miljoonaa m³. Kuivike- ja kasvuturvetuotteiden pääkäyttökohteet sijaitsevat lähikuntien alueella. Energiaturpeen käyttökohteet ovat Haapaveden ja Oulun turvetta käyttävät voimalaitokset.

Vaihtoehdot:

YVA-menettelyssä tarkasteltiin kolmea vaihtoehtoa:

0 -vaihtoehto (hanketta ei toteuteta lainkaan)

1 -vaihtoehto (turvetuotannon toteutus koko tuotantokelpoisella alueella, 347 ha)

2 -vaihtoehto (turvetuotannon toteutus vain sarkaojitetulla alueella, 250 ha)

Ympäristövaikutusten arviointimenettely:

Ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain tavoitteena on edistää ympäristövaikutusten arviointia ja yhtenäistä huomioon ottamista suunnittelussa ja päätöksenteossa sekä lisätä kansalaisten tiedonsaantia ja osallistumismahdollisuuksia. YVA-menettelyn tarkoituksena on selvittää ne hankkeen ympäristövaikutukset, jotka ovat merkittäviä hankkeen suunnittelun ja päätöksenteon kannalta ja joita eri tahot pitävät tärkeinä. Hankkeesta vastaava arvioi hankkeen ympäristövaikutukset arviointiohjelman ja siitä saamansa yhteysviranomaisen lausunnon pohjalta sekä kokoaa arvioinnin tulokset arviointiselostukseen. Yhteysviranomainen antaa lausuntonsa arviointiselostuksesta sekä sen riittävydestä YVA-asetuksessa esitettyjen sisällöllisten vaatimusten pohjalta. Mankisennevan tapauksessa sovelletaan asetusta ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (268/1999), koska hanke on tullut vireille sen voimassaoloaikana.

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyä sovelletaan YVA-asetuksen 6 §:n mukaisesti Mankisennevan turvetuotantohankkeeseen, koska suunnitellun tuotantoalueen yhtenäiseksi katsottava tuotantopinta-ala on yli 150 ha.

Turvetuotantotoiminta vaatii ympäristöluvan, jota haetaan ympäristölupavirastolta. Ympäristövaikutusten arviointimenettely tehdään ennen lupakäsittelyä. Arviointiselostus sekä siitä annettu yhteysviranomaisen lausunto liitetään lupahakemukseen. Ympäristövaikutusten arviointimenettely päättyy, kun yhteysviranomainen toimittaa lausunnon arviointiselostuksesta hankkeesta vastaavalle.

ARVIointISELOSTUKSESTA TIEDOTTAMINEN JA KUULEMINEN

Arviointiselostus ja kuulutus on ollut nähtävillä Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskuksessa sekä Rantsilan ja Pulkkilan kuntien kunnanvirastoissa sekä pääkirjastoissa 1.2 – 7.3.2008 välisen ajan. Arviointiselostus on ollut nähtävillä myös Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskuksen www-sivuilla. Hanketta koskeva kuulutus on julkaistu Siikajokilaakso –sanomalehdessä 28.1.2008. Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskus on laatinut asian vireillöolosta lehdistötiedotteen.

Hanketta esiteltiin yleisötilaisuudessa Rantsilan kunnassa Gananderin koululla 4.2.2008. Tilaisuuteen osallistui kolmisenkymmentä henkilöä. Yleisötilaisuudessa oli vilkasta keskustelua ja siellä esitettiin mm. epäily, ettei Mankisenoja vedä turvetuotantoalueen vesiä tulvimatta. Kurranjärven tilasta oltiin huolissaan, ja haluttiin tietoa mm. lietteen määrästä, sen kulkeutumisesta sekä happitilanteesta. Järven kunnostusta myös vaadittiin. Yleisö ei uskonut kuormituksen vähenevän, jos turvetuotanto aloitetaan. Kuultiin myös, että Kurranjärvellä on tehty niittokunnostusta vuonna 1999.

YHTEENVETO LAUSUNNOISTA JA MIELIPITEISTÄ

Arviointiselostuksesta annettiin kahdeksan lausuntoa ja kymmenen mielipidettä. Seuraavassa on yhteysviranomaisen tiivistelmät lausunnoista ja mielipiteistä:

Rantsilan kunnanhallitus toteaa, että arviointiselostuksessa on tarkasteltu perusteellisesti Mankisennevan turvetuotantoon ottamisen ympäristövaikutuksia niin yleisemmän tutkimustiedon kuin paikallisen selvitystyön ja tarkastelun pohjalta. Tältä osin kunnanhallituksella ei ole huomautettavaa arviointiselostuksessa esitettyihin asioihin. Sen sijaan kunnanhallitus esittää, että arviointiselostusta vielä täydennettäisiin tai

vaihtoehtoisesti tehtäisiin erillinen ja perusteellisempi Kurranjärven tilan selvitys mm. sen osalta, mikä on eri kuormittajien kuten Mankisennevan jo tapahtuneen ojituksen sekä Mankisenojan valuma-alueen metsäojituksen osuus Mankisenojan ja Kurranojan suiden välisen alueen jo tapahtuneessa liettymisessä. Tämän jälkeen tulee selvittää, millä toimenpiteillä alueen tilaa voidaan parantaa sekä mahdollisten toimenpiteiden kustannukset ja rahoittajat.

Pulkkilan kunnanhallituksen lausunnossa todetaan, että hanke sijaitsee pääosin Rantsilan kunnassa, mutta osa alueesta sijaitsee Pulkkilan kuntaan kuuluvalla enklavilla. Hankkeen vesistövaikutukset kohdistuvat Rantsilan kunnan alueelle ja alapuoliseen Siikajokeen. Kunnanhallituksella ei ole huomautettavaa arviointiselostukseen, mutta kunnanhallitus korostaa parhaiden teknis-taloudellisten vesiensuojelumenetelmien käyttämisen välttämättömyyttä.

Siikalatvan ympäristöpalveluiden lausunnon mukaan arviointiselostuksessa on esitetty YVA-asetuksen 12 §:ssä määrätyt asiat. Lausunnossa todetaan, että Mankisenojan valuma-alueen metsäojitukset ovat tuoneet kiintoainetta Kurranjärveen. 1980-luvulla Mankisennevalta tulleet kuivatusvedet ovat heikentäneet entisestään Kurranjärven tilaa etenkin laskuojan läheisyydessä. Myöhemmin tulvedet ja veden aaltoilu ovat kuljettaneet kiintoainetta laajemminkin järviolueelle. Järven eteläpään kasautunut kiintoaine tulisi poistaa ennen töiden aloittamista tuotantoalueella. Voimavaroja tulee keskittää myös Kurranjärven vedenlaadun parantamiseen. Järven lisäkuormitusta tulee kaikin tavoin välttää. Järven valuma-alueella tulee käyttää kaikissa toiminnoissa parasta käyttökelpoista vedenpuhdistustekniikkaa. Vesipolitiikan puitteiden tavoite on pintavesien tilan heikkenemisen estäminen ja sen mukaan tulisi saavuttaa vähintään hyvä ekologinen tila viimeistään vuonna 2015. Se edellyttää metsätalouden niin kuin turvetuotannonkin toimien välitöntä uudelleen arviointia vesiensuojelun kannalta.

Pohjois-Pohjanmaan liitto pitää arviointiselosta kohtuullisen kattavana. Tärkeät vesistövaikutukset on arvioitu hyvin. Vesistövaikutusten osalta hankkeessa on suunniteltu käytettävien menetelmiä, jotka vähentäisivät vesistökuormitusta nykyiseen tilaan nähden. Hanke vastaa Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavan (kaavaselostus) ja Pohjois-Pohjanmaan energiastrategian tavoitteita turvetuotannon säilyttämisestä nykyisellä tasolla, mikä edellyttää uusia tuotantoalueita vanhojen poistumista vastaavasti. Mankisenneva on esitetty energiastrategiassa maakuntavaltuuston turvetuotantoon hyväksymänä suona. Arviointiselostuksessa kerrotut tiedot osoittavat, että hanke vastaa hyvin maakuntakaavan turvetuotantoa koskevaa yleismääräystä. Puutteena on pidettävä sitä, ettei arviointiselostuksessa ole tuotu esille maakuntakaavan yleismääräystä; se on lainvoimainen ja koskee kaikkea maakunnassa harjoitettavaa turvetuotantoa.

Pohjois-Pohjanmaan liiton mielestä Kurranjärven loma-asutustiedot olisivat voineet olla täsmällisempiä, sillä yhteydenottojen perusteella etenkin loma-asukkaat ovat olleet kiinnostuneita hankkeen ympäristövaikutuksista. Heillä on järven tilakehityksestä johtuen aito huoli hankkeen vaikutuksista, ja siksi heille olisi kannattanut välittää jo arviointityön aikana informaatio hankkeen todellisesta merkityksestä Kurranjärveen.

Oulun lääninhallituksen sosiaali- ja terveystieteiden lausunnon mukaan arviointiselostuksessa on otettu huomioon sosiaali- ja terveystieteiden arviointiohjelmasta antamassa lausunnossaan esittämät asiat. Sosiaali- ja terveystieteet katsoo, että vaikutusarvioinnissa on tunnistettu ja arvioitu merkittävimmät ihmisiin kohdistuvat vaikutukset riittävässä laajuudessa. Jatkotyössä tulee kiinnittää huomiota hankkeen liikennevaikutuksiin paikallistiellä ja onnettomuusriskien vähentämiseen vaikuttaviin toimiin.

Tiehallinnon Oulun tiepiiri toteaa lausunnossaan, että arviointiselostuksen mukaan Mankisennevalle on suunniteltu kolme turvetoimituksiin käytettävää tieyhteyttä, jotka kaikki yhtyvät Temmes- Kestilä- Pyhäntä tielle (maantie 822). Tuotantoalueelta arvioidaan kuljetettavan toimitusaikana vuorokaudessa noin 10 – 20 tai enimmillään 30 kuormaa turvetta. Lisääntyvän liikenteen on arvioitu vaikuttavan hankealueen läheisyydessä liikenneturvallisuuden heikkenemisenä sekä myös meluna ja päästöinä ilmaan. Maantien 822 keskimääräinen vuorokausiliikenne on Mankisennevan kohdalla noin 320 ajoneuvoa/vrk, josta raskasta liikennettä on 33 ajoneuvoa/vrk eli noin 10 %. Raskaan liikenteen lisäys 30 ajoneuvolla tarkoittaa enimmillään raskaan liikenteen kasvua noin 90 ajoneuvon vuorokaudessa, jolloin raskaan liikenteen osuus kokonaisliikennemäärästä on noin 24 %. Tällä on tiepiirin näkemyksen mukaan jo merkittävä vaikutus koettuun liikenneturvallisuuteen. Tieyhteydet ovat jo olemassa, mutta vaativat osin parantamista. Tiepiirin näkemyksen mukaan parantamisen yhteydessä tulee myös tarkastella ja tarvittaessa myös parantaa ko. yhteyksien ja maantien 822 liittymien sijainnit ja niiden näkemät.

Kainuun TE-keskuksen kalatalousyksikkö toteaa lausunnossaan, että TE-keskus katsoi arviointiohjelmasta antamassaan lausunnossaan, että arvioinnin yhteydessä on selvitettävä eri vesiensuojelumenetelmien käyttökelpoisuus Mankisennevalla. TE-keskuksen käsityksen mukaan ympäristövaikutusten arviointia ei tältä osin ole toteutettu asianmukaisesti. Arviointiselostuksessa ei ole aidosti vertailtu eri vesiensuojelumenetelmien toteuttamismahdollisuuksia eikä niillä saavutettavaa puhdistustulosta. Selostuksen perusteella ei näin ollen ole mahdollista arvioida, mikä on Mankisennevan oloissa parasta käyttökelpoista tekniikkaa. Ympäristölupahakemukseen tietoja on tältä osin täydennettävä.

TE-keskuksen lausunnon mukaan vaikutusalueen kalasto ja kalastus on kuvattu pääosin riittävästi. Ympäristölupahakemuksessa on kuitenkin syytä esittää olemassa olevan tarkkailutiedon perusteella vastaavat tiedot myös Kurranojan alapuoleiselta Siikajoelta.

Pohjois-Pohjanmaan luonnonsuojelupiiri ry toteaa lausunnossaan, että Mankisennevan arviointiselostuksessa tiedot suon kaavallisesta asemasta olisi ollut syytä päivittää. Ympäristöministeriö on vahvistanut maakuntakaavan 17.2.2005 ja kaava on saanut lainvoimansa 25.8.2006, mutta ilman suokohtaisia varauksia puutteellisten selvitysten vuoksi. Turvetuotantoa koskeva yleinen suunnittelumääräys on kuitenkin voimassa. Turpeenottoon suunniteltu Mankisenneva on lähes kokonaan ojitettu, osin turpeennostoa varten 1980-luvulla ja osin metsänkasvatusta varten. Vähäinen osa suon pohjoislaidalta on säilynyt ojituksilta ja muutama laikku eri puolilla suota. Tässä mielessä Mankisennevalle kaavailtu maankäyttö toteuttaisi sekä valtakunnallista alueidenkäyttötavoitetta että maakuntakaavan suunnittelumääräystä. Ojitus on myös muutanut suoluonnon tilaa niin, ettei sanottavia seudullisiakaan luontoarvoja ole jäljellä.

Arviointiselostuksessa ei kuitenkaan arvioida maakuntakaavan suunnittelumääräyksen eikä myöskään vesienhoidon järjestämistä koskevan lain tavoitteen vaikutusta hankkeeseen. Siltäkin osin ajantasaistaminen on jäänyt tekemättä. Kyseinen laki on tullut voimaan 31.12.2004. Lain pohjalta on valmisteilla vesienhoitosuunnitelma ja toimenpideohjelma, joiden tavoitteena on, että pinta- ja pohjavesien tila ei heikkene ja että niiden tila on vähintään hyvä.

Mankisenneva sijaitsee Siikajoen valuma-alueella. Siikajoen pääuoma on nimetty voimakkaasti muutetuksi ja alustavasti on arvioitu, ettei joen ekologista tilaa voida olennaisesti parantaa vaarantamatta joen tärkeää käyttömuotoa eli voimataloutta. Sen

sijaan toimenpiteitä vedenlaadun parantamiseksi pidetään tarpeellisina ja hyödyllisinä joen ekologiselle tilalle. Vesienhoitosuunnitelmaa on työstetty useampi vuosi ja se valmistuu lähitulevaisuudessa. Siihen liittyvät uudet tiedot ja tavoitteet on otettava huomioon turpeenottohankkeiden, niin myös Mankisennevan vaikutusten arvioinnissa – esimerkiksi arvioitaessa sitä, pitäisikö turpeenottoa rajoittaa joen valuma-alueella ja/tai aukaista uusia kenttiä vasta sitten, kun entistä ottoaluetta on riittävä määrä jäänyt pois käytöstä. Siinäkin tapauksessa on lisäksi otettava huomioon se, ettei kuormitus pääty turpeenoston lopettamiseen, vaan jälkikäyttömuodosta riippuen kuormitus jatkuu jonkin suuruisena.

Mankisennevan nykytilan ja mahdollisen turpeenoton aiheuttamaa kuormitusta selostuksessa on monipolvisesti käsitelty. Yhteenveto-osassa kerrotaan, että tuotannon aloittaminen kuormittaisi vähemmän kuin nykytila, koska tuotantoalalla, joka nyt on sarkaojitettu tuotantoa varten 1980-luvulla, vesiensuojelu tehostuisi. Varsinaisesta vesistövaikutusten konsulttiselvityksistä käy kuitenkin selkeästi ilmi, että vuositasolla turvetuotantovaihtoehtojen kuormitus on selvästi suurempaa tai joiltain osin samaa tasoa kuin 0-vaihtoehdossa.

Alapuolinen vesistö on välttävissä tilassa. Turpeenottoa varten sarkaojitetun alan vesiensuojelu on laiminlyöty. Lisäksi vesistövaikutustarkastelu rajataan koskemaan vain nostokenttää. Esimerkiksi eristysojien kaivuun tai pintavalutuskenttien eristämisen vaikutukset jäävät noteeraamatta vesistövaikutuksia arvioitaessa. Myöskään pintavalutuskenttien toimivuutta pitemmällä ajalla ei arvioida. Lisäksi pintakasvillisuuden poistaminen vuosikymmeniksi on merkityksellinen seikka, jota ei kuitenkaan selostuksessa oteta huomioon, kun johtopäätöksiä vesistövaikutuksista tehdään keskiarvojen ja kesän poutajakson kuormituksen perusteella.

Valuma-alue on jo kuormittunut metsäojituksista, johon vedoten todetaan, ettei lisäkuormitus enää pahaa tee eikä sitä edes pysty erottamaan nykykuormituksesta. Siten ei vesiensuojelu edisty. Synteesi kaikesta selostuksen tuottamasta tiedosta on se, ettei turpeenoton aloittaminen Mankisennevalle tue vesiensuojeluponnistuksia.

Vaihtoehtojen eriarvoisuus on hankkeessa ilmeinen. Suo on Vapon hallussa eikä sillä ole intressiä suon ennallistamiseen. Siksi 0-vaihtoehtoa tarkastellaan kovin staattisena tilana sen sijaan, että siinä pohdittaisiin mahdollisuuksia parantaa alapuolisen vesistön tilaa joko aktiivisella ennallistamisella tai passiivisella umpeenkasvun sallimisella. Metsäojitus-alastahan mainitaan, että ojat ovat umpeenkasvaneet.

Pöly on turpeenoston ja kuljetuksen päästö, joka toisin kuin suon virkistyskäyttö tai monimuotoisuus tulee myös lupaharkinnassa otetuksi huomioon. Mankisennevan YVA -selostuksessa Vapo ilmoittaa laskeumatuloksia vuosilta 1988-1995. Niiden mukaan pölyämisen vaikutukset eivät leviä etäälle. Sen sijaan muut tahot ovat saaneet tuloksia, joiden mukaan vaikutusalue saattaa olla hyvinkin laaja. Samanlainen on turvekenttien lähiseutujen asukkaiden kokemus turvepölyn leviämisestä. Sitä ei kuitenkaan kerätä talteen, joten kokemusperäinen tieto ei tule hyväksi käytetyksi vaikutusarvioinneissa eikä lupaharkinnassa.

Eriävät näkemykset ja kokemukset sekä lain vaatimusten täyttäminen edellyttävät, että pölyn leviämisen ennakoarviointia vaikutusten arvioinnissa parannetaan. Tuottajalta on vaadittava kattavia seurantatutkimuksia. Kun turpeenkaivuuta on paikoin mittavasti ja uusia kenttiä aukaistaan jatkuvasti, tilaisuuksia koota tapauskohtaista tietoa on runsaasti. Pöly on likaavaa ja lannoittavaa, vaikka sen vesistövaikutuksia ei pystyttäisi muusta kuormituksesta erottamaan. Lisäksi sillä voi olla terveysvaikutuksia viihtyvyyshaitasta puhumattakaan.

Ympäristövaikutusten arviointilain mukaan ympäristövaikutuksella tarkoitetaan hankkeen tai toiminnan aiheuttamia välittömiä ja välillisiä vaikutuksia myös ilmastoon, mutta selostuksessa ei mainita ilmastovaikutuksia sanallakaan. Niitä ei ole ympäristövaikutusten yhteenvetotaulukossa eikä niitä ole noteerattu edes arvioinnin epävarmuustekijöiksi. Ilmastovaikutusten arvioinnin laiminlyönti ei enää ole selitettävissä ainakaan tiedon puutteella. Tuoreet selvitykset turpeenoton elinkaaren aikaisista ilmastovaikutuksista antavat hyvän mahdollisuuden laskea yksittäisen turpeenottohankkeen ilmastopäästöt. Turpeenottohankkeiden ympäristövaikutusten arviointia ei pidä enää hyväksyä ilman vaikutusarviota ilmastoon.

Turpeennostohankkeita perustellaan energian saannin turvaamisella ja alueellisella työllisyydellä. Mankisennevan turpeita kuljetettaisiin Oulun ja Haapaveden voimaloihin, joista jälkimmäinen on lauhdelaitos. Turpeen syöttötariffi, jollaisesta Haapavedenkin laitos hyötyy, on väliaikainen tuki. Epätodennäköistä on myös, että Suomi saisi muutettua turpeen luokitusta tai päästökerrointa, sillä tieteellistä näyttöä muutosten puolesta ei ole mahdollista saada. Turvetta tullaan enenevässä määrin korvaamaan uusiutuvilla energianlähteillä ja ensimmäisenä listalta poistuvat lauhdelaitokset, sillä lauhdevoiman tuotanto turpeella on ilmastonsuojelun kannalta pahin vaihtoehto.

Lopuksi luonnonsuojelupiiri toteaa, että hankkeesta vastaava on valinnut toteutettavaksi vaihtoehdoksi tuotannon täysimääräisesti, vaikka se on sekä vesistö- että ilmastovaikutuksiltaan pahin vaihtoehto. Mankisenneva kuuluu ilmeisesti ainakin osittain ns. hukkaojituksiin. Suon lisäksi kuivatus ja kuorinta turpeiden kaivuuseen olisi siten vesistö-, monimuotoisuus- ja virkistyskäyttövaikutuksiltaan siedettävä ratkaisu, mutta vain sillä edellytyksellä, että turpeennoston kokonaisalaa asteittain vähennetään ja että arvokkaampia soita säästyy turpeenotolta kokonaan. Ilmastonmuutosta metsäojitetunkin suon turpeiden poltto kuitenkin pahentaa.

Mielipiteessä 1 todetaan, että Mankisennevan ojitusalueelta tulleet kuivatusvedet ovat sotkeneet järven turpeella ja siitä liuenneilla aineilla. Tulvavedet ja veden aaltoilu ovat kuljettaneet kiintoainesta koko järvalueelle. Kurranjärven profiili- ja virtaus selvitykset sekä pohja- ja pohjaeliöstötutkimukset puuttuvat YVA- selvityksestä. Järvi on mataloitunut. Se on ollut ennen noin kaksi metriä syvä.

Kurranjärvestä saadaan runsaasti kalaa. Järvi on kyläläisten suosittu virkistys- ja kalastuspaikka. Mankisenneva on hirvien vasomisaluetta. Kurralla on luonnon rauha. YVA- selostuksessa on em. asioita vähätelty. Kalastuskysely ei ole tavoittanut maanomistajia. Järvenrantaan on rakennettu tie ja siinä on venepaikkoja. Järven väri on muuttunut ruskeammaksi ja se on sameaa ja vedessä on hiukkasia. Vesikasvillisuus on levinnyt. Selvityksen mukana olevasta ilmakuvasta näkee, että Mankisennevan ojitus on huomattavasti tiheämpi kuin metsäojitus. Neva on ojitettu kaivinkoneella. Metsäojituksen on suunnitellut ja ojituksen on valvonut Metsäkeskus. Metsäojia on tehty auralla, eikä maa ole rikkoontunut niin pahoin kun suota kaivurilla kaivettaessa. Suurin osa metsäojista laskee Kurranojaan ja muille valuma-alueille eikä Kurranjärveen. Vapon väite siitä, että metsäojitus olisi sotkenut järven on virheellinen eikä perustu metsäojitusselvitykseen. Eriskummallinen on Rantsilan kuulemistilaisuudessa väite siitä, että järven tila paranisi tai muutokset olisivat vähäisiä, kun tuotanto koko alueella aloitettaisiin. Em. väitteitä on pidettävä toteennäyttämättöminä ja kyseenalaisina. Onnettomuusriskejä tulvien, lumitilanteen ja tulipalon varalle ei ole riittävästi selvitetty.

Arviointiselostuksen veden laadun tutkimustuloksissa on nähtävissä, että järvi on rehevöitynyt, rautapitoisuus on huomattavasti lisääntynyt ja happitilanne on huonontunut nevan kuivatuksen jälkeen. Viimeiset tulokset järven happitilanteesta kevättalvella

puuttuvat. Tuloksista on havaittavissa, että järvi on rehevöitynyt niin, että se on vaarassa mennä hapettomaan tilaan. Vaikutukset Kurranjärveen ja sen alapuoliseen vesistöön järven kunnostuksen jälkeen olisi tullut arvioida. Selvityksessä on liikennejärjestelyt esitetty hoidettavaksi Kestilä - Temmes tien kautta. Ei ole selvitetty kuinka Kurran tien ja metsäautoteiden käyttö estetään. Niiden kautta on kuitenkin Mankisennevalle lyhyempi matka 4-tieltä.

YVA- selvityksessä ei ole selvitetty vaihtoehtojen 1 ja 2 välisiä eroja riittävästi. Hankkeella on todettu olevat huomattavat vaikutukset alueen riistakantaan.

Huolimatta siitä otetaanko suo turvetuotanto käyttöön vai ei, Kurranjärvi tulee kunnostaa joko ruoppaamalla ja/tai pintaa nostamalla. Kalat tulee korvata. Rantatonttien arvon alennus järven pilaantumisen takia on korvattava. Mikäli hanketta jatketaan, turvetuotantoon tulee valita pienempi vaihtoehto, jotta alueen eliöstö ja kasvusto säilyisivät paremmin. Rantatonttien arvon alennus järven pilaantumisen ja läheisen suoluonnon tarveltymisen takia on korvattava, kuten myös turvetuotannosta ja lisääntyneestä liikenteestä aiheutuvat pöly, melu ja muut haitat. Riista- ja kalamenetykset tulee korvata. Tiestön kunnossapitokustannukset tulee selvittää ja korvata lisääntyvän liikenteen takia. Luonnon rauhan rikkoontumista ja Kurranjärven ja vesistön kuormitusta tulee kaikin tavoin välttää.

Mielipiteen 2 esittäjällä on mökki Kurranjärven rannalla. Hän on asunut mökillä vuosikymmeniä kesällä luonnon rauhassa. Järvestä on saatu aina hyvin kalaa. Metsissä on aina ollut runsas eläimistö ja linnusto ja mökiltä on voinut tehdä havaintoja niistä. Järvi oli lapsuuden muistoista 1980 -luvulle asti sinertävä. Se on ollut ennen noin kaksi metriä syvä. Mankisennevan ojitusalueelta tulleet kuivatusvedet ovat sotkeneet järven 1980 -luvun aikana. Väri muuttui ruskeaksi. Järvi on mataloitunut. Vesikasvillisuus on lisääntynyt ja levinnyt. Mikäli turvesuo avataan, saattaa järvi pilaantua lopullisesti.

Metsää on ojitettu Metsäkeskuksen laatiman suunnitelman mukaisesti ja sen valvonassa. Kurranjärven veden laatu ei silti ole huonontunut merkittävästi. Mankisennevan ojituksen takia vesi pilaantui ratkaisevasti. Rantaveteen tuli ruskeaa kelluvaa ainetta, ja se on jäänyt pysyväksi. Vapon väite siitä, että metsäojitus olisi sotkenut järven on väärä. Kalakysely ei ole tullut kannanoton esittäjälle. Kurran tien ja metsäautoteiden kautta on Mankisennevalle lyhyempi matka kuin Kestiläntien kautta, mutta tiet eivät kestä lisäkuormitusta.

Huolimatta siitä otetaanko suo turvetuotanto käyttöön vai ei, Kurranjärvi tulee kunnostaa. Kalat, riista, mökin ja rantatonttien arvonalennus järven pilaantumisen takia tulee korvata.

Mikäli hanketta jatketaan, tulee turvetuotantoon valita pienempi vaihtoehto, jotta alueen eliöstö ja kasvusto säilyisivät paremmin. Rantatonttien arvonalennus järven pilaantumisen ja virkistyskäytön tarveltymisen takia on korvattava. Tiestön käyttö tulee selvittää ja korvata lisääntyvän liikenteen kunnossapitokustannukset. Luonnon rauhaa ei saa rikkoa eikä Kurranjärven vesistöä saa pilata.

Mielipiteen 3 esittäjän mielestä arviointiselostus on puutteellinen ja sitä tulee täydentää tarkalla eläimistöselvityksellä koko suoalueesta ja ympäristöstä sekä vesistöistä ja niiden ympäristöstä. Kurranjoen ja Haisunojan majavakannat, linnut, petoeläimet, kalat ja pölyttävät hyönteiset tulisi luetteloita. Kasvillisuusselvitys on erittäin puutteellinen, koska esim. sammalet, pajut, sarat (röyhysara), kihokit, marjat puuttuvat. Seuranta tulee tehdä vuodenaikojen jaksoissa ja maastossa tutkimalla. Mankisenjoan, Kur-

ranojaan, Haisunojaan ja Siikajokeen kohdistuvat vaikutukset tulee selvittää tarkemmin ja miettiä voisiko Mankisenojan ja Kurranjärven ohittaa kanavalla.

Mielipiteen esittäjä kannattaa 0 –vaihtoehtoa, koska vahingot Mankisennevan ojituksesta ovat tiedossa. Olemassa olevat juoksutukset Mankisennevalta ovat pilanneet Mankisenojan, Kurranjärven ja Kurranojan veden ja vaikuttaneet kalojen makuun. Eniten on kärsinyt made. Ojien ja järven suistoihin on kerääntynyt runsaasti turvetta. Voimakkaan tuulen aikana järven vesi on aivan punaruskeaa, eikä vettä voi tällöin käyttää edes pesuvetenä. Mankisennevan vesien käsittely ja kulkureitit tulee selvittää tarkemmin. Pohjois-Pohjanmaan herkkiä jäljellä olevia suoalueita tulee suojella huolella ja parasta asiantuntemusta hyväksi käyttäen.

Mielipiteen 4 esittäjä vaatii, että Mankisennevan kuivatusvesien johtaminen ei saa jatkua eikä turvetuotantoa aloittaa ennen kuin entiset rehevöitymisvahingot on korjattu. Mielipiteen esittäjän mökki sijaitsee järven eteläpäässä, joka on kasvanut umpeen. Maisema on pilalla ja mökin arvo alentunut rehevöitymisen johdosta. Uimavesi muuttuu rämeeksi ellei järven pilaaminen lopu.

Mielipiteen 5 esittäjien mielestä Kurranjärvi ei kestä sanottavaa lisäkuormitusta. Hapen osalta sietoraja ylittyy. Järvi on 1950-luvulla ollut suhteellisen kirkasvetinen. Vuosien 1979-1980 mittauksissa järven pohjavesi oli vielä talvellakin jossain määrin hapekas. Vuonna 1981 turvetuotannon sarkaojituksen jälkeen vesi on talvella ollut hapetonta. Rehevyyttä ja COD:ta osoittavat arvot nousivat voimakkaasti. Tätä ei voi selittää vain metsäojituksilla, vaan nykyisissä hankkeissa on otettava vastuu myös sarkaojituksen haitasta. Mielipiteessä kyseenalaistetaan arviointiselostuksen päätelmät, ettei kiintoaine-, COD- eikä ravinnekuormitus juuri kasva nykyisestä suunnitellun turvetuotannon aikana, koska suodatus-allasjärjestelmän ja Mankisenojan pidätkykyä ei voida mitata määräämällä näytteenotolla. Mankisennevan vedet todetaan ravinnerikkaiksi, mutta käytetyt vertailusuot lienevät selvästi karumpia. Liuenneen humuksen määrä lisääntyy avoimesta suopinnasta huuhtoutuessa voimakkaasti nykyiseen verraten eikä suodatinjärjestelmä pidätä tätä hyvin. Mielipiteen mukaan jo nykyistä Kurranjärven kuormitusta on pienennettävä. Jos turvetuotantohanke toteutuu, esitetään rautasulfiittisaostusta sekä tarpeellisia lisämittauksia Kurranjärven (happi-tilanne ja ravinnepitoisuus etenkin talvella, kalojen elohopeapitoisuus, raudan ja alumiinin myrkyllisimpien ionien/yhdisteiden pitoisuudet sekä turvelietteen määrä järven syvimmällä alueella mahdollista poistoa varten). Vähäjärvisellä Pohjanmaalla humusruskeakin järvi on asukkaiden arvostama, jota osoittaa mm. mökkien ja saunojen lukuisuus ja huolella laskettu kalansaalis.

Mielipiteen 6 esittäjät vaativat, että Kurranjärven pohja Mankisenojan ja Kurranojan väliseltä alueelta ja välittömästä läheisyydestä tulee tutkia pohjamudan osalta niin tarkasti, että saadaan perusteellinen tutkimustulos siitä, mistä liete on sinne tullut ja kuinka vanhaa liete on. Sankka kortteikko on poistettava samalta alueelta, jotta veden virtaus alueella tulee toimivaksi ja vesi pysyy siten puhtaana ja aluetta voidaan käyttää virkistysalueena. Koko järvi on kunnostettava kiireellisesti, koska vesikasvillisuutta on runsastuvissa määrin myös keskijärvellä. Mm. venesatama on rankan kortteikon tukkima. Mikäli turvetuotanto mielipiteen esittäjien vastustuksesta huolimatta aloitetaan, on huolehdittava, että Sipolan kylän kautta ei tapahdu työmatka-ajoja, koska tie ei yksityistienä kestä ylimääräistä liikennettä. Turvetuotanto aiheuttaa meluhaittaa ympäristöön, koska alue on niin laaja ja vapaa-ajan asutus on lähellä. Ilmastonmuutos on tuonut mukanaan voimakkaat tuulet, myrskyt ym. luonnonolosuhteet, joita on mahdotonta tietää ennakolta. Pölyhaitat ovat valtavat. Mikäli tuuli on suotuisa, leviää pöly varmuudella kauas ympäristöön aiheuttaen vahinkoa niin monella tavalla, että sitä on vaikea ennakoida etukäteen. Pöly pilaa veden, rakennukset ja tekee vapaa-ajan

vieton alueella epämukavaksi kaikin mahdollisin tavoin. Turvetuotannosta aiheutuva raskas liikenne tuo mukanaan sellaisen rasitteen ja haitat, että niitä on vaikea ennakoida. Mankisenneva ei aiemmasta ojituksesta johtuen ole enää suoalueena arvokas, mutta se on silti virkistyskäytössä (metsästyks, marjastus, luonnossa liikkuminen) tärkeä lähiseudun asukkaille. Mielipiteen esittäjät kannattavat 0 –vaihtoehtoa.

Mielipiteen 7 esittäjä huomauttaa, että Kurranjärven ruohottuminen on ollut viime vuosina erittäin runsasta Mankisenojan ja Kurranojan välisellä alueella. Keväisin ruohottuminen lisääntyy, koska tuuli painaa irtonaiset ruoholautat kohti Mankisenojaa ja Kurranojaa. Kasvillisuus on muodostunut niin sakeaksi, että esimerkiksi veneillä kulkeminen on nykyisin kyseisellä alueella täysin mahdotonta. Mankisennevan turvetuotantohankkeen toteutuessa jätevedet lasketaan Mankisenojaa pitkin Kurranjärveen, mikä lisää järven ruohottumista edelleen mainittavasti.

Mielipiteen esittäjä on tehnyt kyselyn Kurranjärven ruohottumisesta Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskukselle vuonna 1999. Mielipiteen esittäjän mukaan ympäristökeskus lupasi toimenpiteitä ruohottumisen hillitsemiseksi ja estämiseksi, mutta mitään konkreettisia toimenpiteitä ei tehty. Kurranjärven kunto on vuodesta 1999 edelleen laskenut huomattavasti. Järvi on soistunut Mankisenoja – Kurranojan alueelta. Mielipiteessä halutaan tietää, millä aikataululla ja mitä toimenpiteitä tullaan tekemään vesialueen puhdistamiseksi ja lisäsoistumisen estämiseksi, onko järvestä otettu vesinäytteitä varsinkin heinäkuussa ja miten turvetuotannon aiheuttamaa järven saastumista tullaan seuraamaan. Mielipiteen mukaan järven ongelmat ovat pahimmillaan heinäkuussa, jolloin järvi haisee. Mielipiteessä ehdotetaan akuuteiksi toimenpiteiksi ruoholauttojen poistamista järvestä keväisin ja vaatii myös konkreettista kunnossapitosuunnitelmaa Mankisenoja – Kurranoja –alueelle.

Mielipiteen 8 esittäjän mielestä Kurranjärvestä on aina saatu hyvin kalaa. Metsissä on aina ollut runsas eläimistö ja linnusto ja alue on hirvialuetta. Metsää on ojitettu Metsäkeskuksen suunnitelman ja valvonnan mukaisesti, mutta järven veden laatu ei silti ole huonontunut merkittävästi. Mankisenneva on ojitettu kerralla tiheästi ja ojitusalueen vedet ovat pilanneet järveä 1980-luvun aikana. Väri muuttui ruskeaksi ja järvi mataloitui. Vesikasvillisuus on lisääntynyt ja levinnyt. Jos turvetuotanto aloitetaan, järvi saattaa pilaantua lopullisesti. Vapon väite, että metsäojitus olisi sotkenut järven, on väärä. Kurrantien ja metsäautoteiden kautta on Mankisennevalle lyhyempi matka kuin Kestiläntien kautta. Siitä tullaan oikaisemaan Mankisennevan työmaalle, mutta tiet eivät kestä lisäkuormitusta henkilöautoillakaan. Kurranjärvi tulee kunnostaa riippumatta siitä, aloitetaanko turvetuotantoa. Mielipiteessä vaaditaan korvausta, jos kalat kuolevat tai tulevat käyttökelvottomiksi. Turvetuotanto tulee suunnitella ja toteuttaa niin, että alueen eliöstö ja kasvusto säilyisi. Virkistyskäytön ja riistan väheneminen on korvattava maanomistajille. Tiestön käyttö tulee selvittää ja korvata lisääntyneen liikenteen kunnossapitokustannukset.

Mielipiteen 9 esittäjä huomauttaa, että arviointiselostuksen kannanottoaika on liian lyhyt, jotta vesistön käyttäjät sekä maalaisjäsenistä koostuvat jakokunnan/osakaskunnan edustajat ehtisivät perehtyä suunnitelmaan perusteellisesti. Osakaskuntien yleiset kokoukset pidetään yleensä huhti-toukokuussa ja niissä kokouksissa asia tuodaan vesistön käyttäjien tietoisuuteen. Vesinäytteiden tulkitseminen ja niiden ymmärtäminen vie tavallisilta ihmisiltä aikaa. Mielipiteen esittäjän mielestä vesi- ja pohjanäytteet ovat puutteellisia, sillä vesinäytteitä on mm. liian vähän. Näytteitä olisi pitänyt ottaa Kurranojasta Pakkulanojan alapuolelta enemmän, sillä Pakkulanojasta tulee Hourunnevan turvetuotantoalueen vesiä. Turvetuotanto aiheuttaa ja on jo aiheuttanut ongelmia vesistölle. Rahalliset korvaukset eivät kata vesistölle aiheutuneita haittoja. Korvaukset olisi järkevämpi suunnata vesien puhdistukseen. Kurranjärven

on tullut Mankisennevalta turveliejuja, joka on aiheuttanut järven pään madaltumista. Vesikasveille on tullut lisää kasvualustaa ja ne ovat lisääntyneet oleellisesti. Kuutiomääriä on hankala arvioida, mutta laajat alueet pohjasta ovat saastuneet. Kurranjärvessä on ollut rapua, mutta se on ilmeisesti hävinnyt liettymisen vuoksi. Ensi pyyntikaudella on selvítettävä rapukanta. Kurranojassa rapua on jonkin verran. Myös Siikajoen pääuomassa rapukanta on elpymässä Uljuan altaan rakentamisesta. Harjusta esiintyy Kurranojassa paikka paikoin ja ojasta on saatu myös taimenia ja niiden poikasia. Mielipteessä vaaditaan, että turveliejuja ei saa enempää laskea ojaan ja järveen.

Mielipteessä vaaditaan myös, että uuden turvetuotantoalueen aukaisussa vedet on puhdistettava paremmin eli suodatettava. Pintavalutuskenttä ei suodata vesiä tarpeeksi tehokkaasti. Laskuojiin, myös Mankisenojaan on tehtävä useita laskeutusaltaita ja niitä täytyy tarkkailla ja puhdistaa useasti. Mielipteessä huomautetaan, että Siikajoen pääuomaan on tulossa kunnostusta, joka turvaa osaltaan jokeen nousevan kalan elinoloja. Turvetuotantoalueilta ei saisi tulla enää enempää päästöjä, vaan niitä pitäisi vähentää.

Mielipiteen 10 esittäjän mielestä arviointiselostuksessa vähätellään hankkeen vaikutuksia alapuoliseen vesistöön ja etenkin Kurranjärveen. Mankisennevan ojitus 1980-luvulla aiheutti Kurranjärven eteläpään rehevöitymistä ja liettymistä. Vapon pitäisi tunnustaa vastuunsa aiemmasta virhearviosta. Nykyojitus on siinä kunnossa, että se joudutaan uudistamaan. Mielipiteen esittäjää epäilyttää suunniteltu vesienpuhdistusmenetelmä siltä osin kuin pintavalutuskentät eivät maan jäätyksen seurauksena ole käytössä. Tuotantokauden ulkopuolella tehdään mm. ojien kunnostustöitä, mikä nostaa kiintoainemääriä. Turvetuotannon aiheuttama melu tulee rikkomaan Kurranjärvellä tällä hetkellä vallitsevan erämaisen idyllin.

YHTEYSVIRANOMAISEN LAUSUNTO

Arviointiohjelman vireille tulosta arviointiselostuksen valmistumiseen on kulunut poikkeuksellisen paljon aikaa, yli viisi vuotta. Vaikutukset on pääosin selvitetty arviointiohjelman mukaisesti, mutta kaikkia yhteysviranomaisen lausunnossaan esittämiä täydennyksiä ohjelmaan ei ole otettu huomioon. Vaikutuksia koskevat selvitykset kohdentuvat kuitenkin melko hyvin merkittäviin vaikutuksiin ja ne ovat pääosin riittävän perusteellisia.

Hankekuvaus:

Arviointiselostuksessa on esitetty yhteysviranomaisen arviointiohjelmasta annetussa lausunnossa vaaditut seikat hankkeesta ja sen tarkoituksesta, hankkeesta vastaavasta, hankkeen suunnitteluvaiheesta, sijainnista, maankäyttötarpeesta ja liittymisestä muihin hankkeisiin. Hankkeen tarkoitusta on selvitetty riittävästi.

Hankkeen toteuttamisaikataulua ei ole arvioitu. Arviointiselostuksen laatimiseen osallistuneet tekijät on mainittu, mutta heidän asiantuntijuutta ei ole selvitetty.

Vaihtoehtojen käsittely:

Arviointiselostukseen on lisätty yhteysviranomaisen vaatimuksen mukaisesti kolmas vaihtoehto, jossa 105 ha:n valmistelematon alue jätettäisiin tuotannon ulkopuolelle. Vaihtoehtoista vain nro 1 on esitetty karttamuodossa.

Selostuksessa on kerrottu yleisesti suon ennallistamisesta, mutta ennallistamisen vaikutuksia ei Mankisennevan nollavaihtoehdon kohdalla ole arvioitu.

Arviointiselostuksesta ei käy ilmi, tarvitaanko kaikkia kolmea suunniteltua tieyhteyttä myös toteutusvaihtoehdossa 2.

Hankkeesta vastaava on valinnut vesiensuojelumenetelmäksi laskeutusaltaat, virtaamansäädön ja kesäaikaisen pintavalutuksen, eikä ole tehnyt kuormitusvertailua esimerkiksi kemikaloinnin osalta. Yhteysviranomaisen edellytti arviointiohjelmasta antamassaan lausunnossa, että vaihtoehtoisten vesiensuojeluratkaisujen vertailun on oltava riittävää, jotta parhaan käyttökelpoisen tekniikan edellytyksiä voidaan tarkastella. Tältä osin yhteysviranomaisen vaatimus on jätetty huomiotta. Yhteysviranomaisen yhtyy Kainuun TE-keskuksen kalatalousyksikön lausunnossa esitettyyn, että puutteen vuoksi arviointiselostuksen perusteella ei voida arvioida, mikä on parasta käyttökelpoista tekniikkaa Mankisennevilla.

Vaikutusten selvittäminen ja merkittävyyden arviointi:

Selvitys hankealueen ympäristöstä ja vaikutusalueesta on ensiarvoisen tärkeä vaikutusarvioiden perustaksi. Arviointiselostuksessa asiaa on tarkasteltu vähäiseltä osin kappaleessa 5 (Ympäristövaikutusten kohteet), mutta pääosin kappaleessa 6 (Ympäristövaikutukset ja niiden hallinta). Kappaleessa 6 on nykytilan esittelyn jälkeen arvioitu vain hankkeen toteuttamisen vaikutukset, mutta ei eri vaihtoehtojen vaikutuksia lukuun ottamatta vesistövaikutuksia. Olisi ollut selkeämpää esittää asiat yhdenmukaisesti. Haitallisten vaikutusten vähentämismenetelmiä on kuvattu kappaleessa 6 (pöly, liikenne, jätteet) sekä kappaleessa 8.2 (vesien puhdistus). Osa vähentämismenetelmistä on kuvattu yleisellä tasolla, eikä niitä ole kohdennettu Mankisennevan hankkeeseen.

Eri vaihtoehtojen ympäristövaikutuksia vertaillaan arviointiselostuksen tekstiosassa selvästi vain vesistövaikutusten kohdalla. Eri vaihtoehtojen vaikutukset on tosin koottu selkeästi yhteen taulukkoon (taulukko 42). Nollavaihtoehdon kohdalla osa vaikutuksista on kuvattu jo esittelykappaleessa, mutta muiden vaihtoehtojen osalta vaikutuksia käsitellään toisaalla (kappaleet 4.1.1 – 4.1.3).

Vaikutusaluetta ei ole selkeästi kuvattu eikä esitetty esim. kartalla. Lähin asutus olisi tullut merkitä kartalle. Hankkeen koko elinkaari ei ole mukana tarkastelussa, sillä jälkihoito ja –käyttövaihetta ei ole esitetty.

Vaikutusten merkittävyyttä ei ole arviointiselostuksessa juurikaan pohdittu.

Vaikutukset kasvillisuuteen, linnustoon ja luonnon monimuotoisuuteen:

Yhteysviranomaisen totesi arviointiohjelmasta antamassaan lausunnossa, ettei kasvillisuuden selvittämistapaan ollut huomauttamista. Arviointiselostuksen mukaan Mankisennevan tuotantotoimet hävittäisivät tuotantoalueen nykyisen kasviston, mutta tavatut lajit tai luontotyypit eivät ole uhanalaisia tai silmälläpidettäviä.

Yhteysviranomaisen linnustolaskennan menetelmiin esittämät näkökohdat on otettu huomioon. Arviointiselostuksen mukaan Mankisennevan linnustollinen arvo on varsin vähäinen. Mikäli tuotanto aloitettaisiin, alueen pesimälinnusto häviäisi itse tuotantoalueelta.

Vaikutuksia arvioitaessa selostuksen tekstissä ei ole erikseen käsitelty eri vaihtoehtoja. Yhteenvetotaulukossa molempien toteutusvaihtoehtojen kasvillisuus- ja linnusto-

vaikutukset on arvioitu samanlaisiksi, vaikka toisessa vaihtoehdossa toteutuspinna-ala on noin sata hehtaaria pienempi.

Kasvillisuus- ja linnustoselvitykset on tehty vuonna 2002, joten niistä on verraten pitkä aika. Alueen muuttuneen luonteen vuoksi voidaan kuitenkin olettaa, ettei alueen luontoarvoissa ole tapahtunut muutosta ainakaan parempaan suuntaan. Arvioinnin tulosten perusteella luonnon monimuotoisuusnäkökohdat eivät yhteysviranomaisen mielestä aseta esteitä tuotantotoiminnalle.

Vaikutukset maisemaan:

Yhteysviranomainen toteaa, että vaikutuksia maisemaan on arvioitu pääosin ohjelman mukaisesti, mutta Mankisennevan suomalaisen yleisyyttä ei ole arvioitu kuntatasolla. Selostuksessa olleiden valokuvien ottopaikat olisi ollut hyvä esittää kartalla. Arviointiselostuksen mukaan lähimaisema tulee muuttumaan, jos suota otetaan turvetuotantoon. Sen sijaan kaukomaisema ei muutu, eikä hankealue näy Kurranjärvelle. Selostuksen mukaan Mankisennevan tuotanto ei vaikuta Kurranjärven rehevöitymiseen niin, että se näkyisi maisemassa. Selostuksen tekstissä ei ole eritelty eri toteutusvaihtoehtojen maisemavaikutuksia, mutta yhteenvetotaulukossa ne on todettu samoiksi.

Vaikutukset pohjavesialueisiin, kaivoihin ja pienvesiin:

Arviointimenettelyssä on otettu huomioon yhteysviranomaisen arviointiohjelmasta antamassaan lausunnossa esittämät täydennykset.

Arviointiselostuksen mukaan Mankisennevalla ei ole haitallista vaikutusta lähimpään pohjavesialueeseen, koska hankealueen etäisyys pohjavesialueeseen on vähintään 900 metriä. Selostuksen mukaan pohjavesialueen läpi kulkee yksi tie, joka on suunniteltu palotieksi vain hätätilannekäyttöön. Tietä kunnostetaan, mutta ojia ei syvennetä. Yhteysviranomainen toteaa, että karttatarkastelun mukaan kaksi muutakin osittain olemassa olevaa tuotantoalueelle kulkuun suunniteltua tietä kulkevat pohjavesialueen reunalla. Myös näiden teiden käyttö ja kunnossapito on toteutettava niin, ettei synny pohjaveden pilaamis- tai muuttamiskiellon vastaisia seurauksia.

Suunnitelmaparttaan ei ole merkitty Mankisennevan tukikohta-alueita eikä muita polttoaineen säilytyspaikkoja. Selostuksen mukaan tukikohta pyritään sijoittamaan tuotantoalueen eteläosan tieyhteyden läheisyyteen tai suon länsireunalle. Tällöin tukikohta tulisi mahdollisimman kauas pohjavesialueesta.

Kurranjärven ranta-asukkailla on tehdyn kyselyn perusteella kaivoja. Arviointiselostuksen mukaan hankealueen välittömässä läheisyydessä ei ole tiedossa kaivoja. Lähin asutus, johon voi liittyä kaivo, on 1,6 kilometrin päässä, joten on katsottu ettei haitallisia vaikutuksia etäisyyden vuoksi kaivoon voi olla.

Kasvillisuuskartoituksen yhteydessä ei löytynyt lähteitä. Mankisenoja kulkee vaihtoehdossa 2 tuotantoalueen keskeltä. Arviointiselostuksessa olisi voitu tarkastella, aiheutuuko tästä jotain haitallisia vaikutuksia.

Vaikutukset kulttuuriperintöön:

Mankisennevalla tai sen lähellä ei ole kulttuurihistoriallisia kohteita, eikä näin ollen vaikutuksia niihin.

Vaikutukset virkistyskäyttöön:

Yhteysviranomaisen huomio kyselyn laajentamista lähitalouksia kauemmaksi on otettu huomioon. Virkistyskäytön arviointimenettelyyn ei ole muuten huomautettavaa, mutta itse tekstiosassa eri toteutusvaihtoehtojen välisiä vaikutusvertailuja ei ole tehty. Arviointiselostuksessa on päädytty tulokseen, että molemmat toteutusvaihtoehdot aiheuttavat samanlaiset vaikutukset virkistyskäyttöön. On kuitenkin pääteltävissä, että virkistyskäytön heikkeneminen ainakaan marjastuksen osalta ei ole niin voimakasta vaihtoehdossa 2, koska yli 100 ha jää tuotantotoiminnan ulkopuolelle. Toisaalta kyselyissä ei ole huomioitu eri toteutusvaihtoehtoja, joten asia jää epäselväksi.

Hankealueen virkistyskäyttöä on selvitetty vuonna 2002 kyselyllä lähitalouksille ja Kurranjärven ympäristön kesämökkien omistajille. Mankisennevalta poimitaan kyselyn mukaan hillaa, karpaloa ja puolukkaa. Selostuksessa todetaan, että hankkeen seurauksena marjastus päättyy tuotantoalueella, mutta voi jatkua reuna-alueilla. Arviointiselostuksen mukaan voimakkaiden ojitusten vuoksi tuotantoon suunniteltu alue ei voi olla enää merkittävä marjastuspaikka suomarjoja ajatellen, mutta kyselyyn vastanneista 54 % piti Mankisennevaa tärkeänä marjapaikkana.

Kyselyn perusteella Mankisennevalta myös metsästetään, vaikka metsästysoikeus on maanomistajana hankkeesta vastaavalla. Selostuksesta ei käy ilmi, miten hankkeen toteutuessa käy metsästykselle. Kyselyn perusteella Mankisennevalta myös ulkoillaan (hiihto ja luonnon havainnointi). Taulukon 42 mukaan hankkeen toteuttaminen heikentää ulkoilumahdollisuuksia, mutta asiaa ei ole tarkemmin tekstissä selitetty.

Kurranjärven ympäristön asukkaiden vesistöjen ja rantojen käyttöä on selvitetty kyselyllä vuosina 2002 ja 2006. Yleisin vesistön käyttömuoto on kyselyn perusteella kalastus, mutta uintia, metsästystä ja muu virkistyskäyttöä harrastettiin myös. Kurranjärven vettä käytetään myös saunavetenä. Arviointiselostuksen mukaan hankkeen toteutus ei vaikuta oleellisesti alapuoliseen vesistöön, eikä vaikeuta vesistön ja rannan virkistyskäyttöä.

Yhteysviranomaisen toteaa, että kyselyn toteuttaminen sekä vastausten käsittely ja tulkinta on haastavaa, ja tuloksista voidaan tehdä toisistaan poikkeaviakin johtopäätöksiä. Arviointiselostuksen mukaan tätä ei ole kuitenkaan mainittu arvioinnin epävarmuustekijöissä.

Vaikutukset alapuoliseen vesistöön sekä kalastoon:

Yhteysviranomaisen käsityksen mukaan vesistövaikutuksia on tarkasteltu selostuksessa perusteellisimmin ja eri vaihtoehtojen, myös nollavaihtoehdon, välillä. Tästä voi päätellä, että vesistövaikutukset on tunnistettu merkittäväksi vaikutukseksi. Pääasiassa on noudatettu arviointiohjelmaa, vaikkakaan kaikkia vaikutuksia ei ole arvioitu yhteysviranomaisen edellyttämällä tavalla.

Yhteysviranomaisen toteaa, että eri vaihtoehdoille lasketut vesistökuormitukset eivät ole keskenään vertailukelpoisia. 0-vaihtoehdossa on käytetty Mankisennevalta mitattuja pitoisuuksia laskennassa, mutta muissa vaihtoehdoissa on käytetty kaikkien Pohjois-Pohjanmaan turvetuotantoalueiden keskimääräisiä vedenlaatutuloksia vuosilta 2000-2005. Toisaalta todetaan, miten Siikajoella maaperän ominaisuuksista johtuen fosforipitoisuudet ovat yleisesti koholla. Olisi ollut parempi, jos vertailua varten olisi käytetty 1- ja 2- vaihtoehdoissa Siikajoen vesistöalueen tarkkailusoiden keskimääräistä vedenlaatua. Johtopäätöstä, että kesäajan vesistökuormitus olisi turvetuotantoon ottamisen jälkeen vähäisempää kuin tällä hetkellä, ei tämän vuoksi voida pitää

luotettavana. Lisäksi valunta ojien syventämisen takia alkuvaiheessa on ollut suurempaa kuin laskennassa käytetty tuotantoajan valunta. Mankisennevan suolta lähtevän veden huonon laadun on arveltu johtuvan siitä, ettei laskeutusaltaita ole puhdistettu joka vuosi. Ilmeisesti laskeutusaltaita on puhdistettu vain vuonna 2003, jolloin niitä myös syvennettiin. 1-vaihtoehtoon kuormitusta arvioitaessa ei ole otettu huomioon, että pintavalutuskenttä nro 1 on suunniteltu ojitetulle alueelle, mistä syystä sen puhdistustehosta ei etukäteen voi olla varma.

Selostuksessa esitetty nykyinen Mankisennevan sarkaojitetun alueen kuormitus pitoisuuslaskelmat osoittavat, että Mankisennevan kuormitus alapuoliseen vesistöön on merkittävää. Alueen kuormitus on kestänyt 27 vuotta ja alkuvaiheessa myös virtaamat ovat olleet suurempia. Kuormitusta on lisännyt myös se, ettei laskeutusaltaita ole säännöllisesti tyhjennetty. Nämä seikat huomioon ottaen arviointiselostuksessa olisi pitänyt arvioida Mankisennevan tähänastisen päästöjen vaikutuksia alapuoliseen vesistöön eli Mankisennojan, Kurranjärveen ja Kurrannojaan.

Kurranjärven tilaa on käsitelty selostuksessa puutteellisesti. Liitteenä olevien veden laatutietojen mukaan järvessä on kevättalvisin todettu alhaisia happipitoisuuksia. Myös arvio kiintoainekuormituksen vaikutuksesta Kurranjärven pohjan ja rantojen tilaan eri vaihtoehtoisissa on esitetty puutteellisesti. Vuosina 2004-2005 vesinäytteet olisi pitänyt ottaa ojien lisäksi myös Kurranjärvestä.

Koska Siikajoella on esiintynyt alunamaiden happo- ja metallikuormituksen aiheuttamia haittoja vesistössä, olisi asiaa pitänyt tarkastella myös Mankisennevan vesistövaikutuksia arvioitaessa. Mankisennevan sijainti alle sadan metrin korkeudella merenpinnasta ja vesinäytteiden ajoittain alhaiset pH-arvot antavat viitteitä mahdollisesta riskistä happamoitumisongelmaan, kun Mankisennevan uusia alueita ojitetaan ja vanhojen sarkaojia syvennetään. Vedenlaatutuloksista on nähtävissä Mankisennevan ojitusten vaikutus Mankisennojan suun veden laatuun, mm. veden pH laski (alhaisimmillaan pH 4,9) ja fosforipitoisuudet kasvoivat vuonna 1981.

Vaikutusalueen kalasto ja kalastus on kuvattu pääosin riittävästi, mutta ravustusta ei ole kuvattu. Yhteysviranomaisen lausunnossaan mainitsemia eristysojia koskevia puutteita ei selostuksessa ole otettu huomioon.

Tuotannon aiheuttamat pöly- ja meluvaikutukset:

Selostuksessa on kerrottu varsin seikkaperäisesti turvepölyn ja melun muodostumista yleensä tuotantoalueella. Turvetuotannosta ei arvioida aiheutuvan asutukselle pölyhaittaa, koska lähimpään asutukseen on matkaa 1,6 kilometriä. Pölyn vaikutusta muuhun lähiympäristöön ei ole juurikaan pohdittu. Muutamia pölyhaitan vähentämistoimia on esitetty yleisellä tasolla, mutta niitä ei ole kohdennettu varsinaisesti Mankisennevan hankkeeseen. Yhteysviranomaisen piti arviointiohjelmasta antamassaan lausunnossa keskeisenä haitallisten pölyvaikutusten lieventämistoimien esittämistä.

Laskeumamittaus pölyhaitan todentajana on menetelmänä ei juuri enää ole käytössä, koska menetelmällä ei saada todellista haittaa esille. Laskeumatuloksille ei myöskään ole voimassa olevaa ohje- tai raja-arvoa, johon tuloksia voitaisiin verrata. Turvetuotannon pölyhaitan tutkimista on viime aikoina jatkettu, mutta arviointiselostuksen laatimisvaiheessa uusimmat tulokset eivät liene olleet käytössä. Arviointiselostuksessa on käytetty viimeisintä tietoa pölyn terveydellisestä haitasta, vaikkakin tieto on jo yli kymmenen vuotta vanhaa.

Tuotantotoiminnan ei myöskään arvioida aiheuttavan meluhaittaa asutukselle, eikä vähentämistoimia ei ole esitetty, vaikka yhteysviranomaisen piti arviointiohjelmasta antamassaan lausunnossa keskeisenä haitallisten meluvaikutusten lieventämistoimien esittämistä.

Selostuksen tekstissä ei ole eritelty eri vaihtoehtojen aiheuttamia pöly- ja meluvaikutuksia, mutta yhteenvetotaulukossa ne on esitetty.

Liikenteen aiheuttamat vaikutukset:

Arviointiselostuksen mukaan liikennöinti Mankisennevalle tapahtuu maantieltä 822. Useat mielipiteen esittäjät olivat silti huolissaan siitä, että työmaa-ajoa voi tapahtua myös metsäautoteitä pitkin nelostieltä Sipolan kylän kohdalta. Tie ei mielipiteiden esittäjien mukaan kestä lisäliikennöintiä.

Turvetuotanto aiheuttaa varsinkin raskaan liikenteen (turverekat) lisääntymistä talvi-aikaan. Selostuksessa ei ole kuvattu muun liikenteen määriä (työkoneet ja työntekijöiden kulkuneuvot). Selostuksen tekstissä on arvioitu vain vaihtoehdon 1 mukaiset raskaan liikenteen määrät, mutta vaikutukset on taulukossa 42 arvioitu molemmissa vaihtoehdoissa samoiksi.

Liikenteen aiheuttamat vaikutukset on selvitetty arviointiohjelmassa esitetyllä tavalla, mutta arvioinnin tuloksia ei ole esitetty kovin konkreettisesti. Liikenteen aiheuttamiksi vaikutuksiksi on kirjattu tekstiosiossa liikenneturvallisuuden heikkeneminen, melu ja päästöt ilmaan. Näitä ei ole erityisemmin eritelty eikä pohdittu niiden merkittävyyttä. Selostuksessa on kirjattu epämääräisesti, että "turvekuljetukset nostavat raskaiden ajoneuvojen liikennemääriä hankealueen läheisyydessä olevalla alempiarvoisella tiestölle". Edelleen jatketaan, että "liikenneturvallisuusongelmat liittyvät tienvarsiasutuksen määrään". Tienvarsiasutuksen määrä ei käy ilmi selostuksesta.

Selostuksessa on yleisellä tasolla esitetty keinoja pakokaasupäästöjen ja liikenteen aiheuttaman pölyämisen vähentämiskeinoja, mutta selostuksesta ei käy ilmi, onko jotain toimenpiteitä tarkoitus toteuttaa Mankisennevan hankkeella.

Yhteysviranomaisen yhtyy Oulun lääninhallituksen ja Tiehallinnon näkemykseen, että Mankisennevan raskaan liikenteen lisäys vaikuttaa liikenneturvallisuuteen ja siitä syystä tieyhteyksien parantamistarve on kartoitettava.

Sosiaaliset vaikutukset:

Sosiaalisia vaikutuksia on arvioitu arviointiohjelman mukaisesti. Hankkeen työllisyysvaikutukset on arvioitu, mutta tarkemmin vaikutuksia elinkeinoihin ja toimentuloon Mankisennevan tapauksessa ei ole pohdittu.

Hankealueen sosiaalisia vaikutuksia on selvitetty kyselyllä suoalueen ympäristön asukkailta. Vastaajien mielestä hankkeen työllistyvyys sekä kotimaisen polttoaineen saatavuus voitiin katsoa vähäisiksi hyödyiksi. Hankkeen suurimmiksi haittoiksi mainittiin vesistöjen laadun heikkeneminen ja kalakannan muutokset, pölyäminen ja rekka-liikenne. Myös muita haittoja mainittiin. Arviointiselostuksen yhteenvetotaulukkoon 42 on koottu vain vastaajien mainitsevat positiiviset vaikutukset.

Riskit ja toimenpiteet niiden varalta:

Yhteysviranomaisen mielestä selostuksessa on riittävällä tavalla esitetty mahdollisia toiminnasta aiheutuvia riskejä, joista tulipaloriski on vakavin riski. Myös toimenpiteet riskien välttämiseksi on esitetty.

Jälkihoito ja -käyttö:

Selostuksessa on arviointiohjelman mukaisesti selostettu jälkihoitoa sekä karkealla tasolla arvioitu jälkikäyttömuodoista, että luontaisesti kuivuvilla alueilla todennäköinen jälkikäyttö on peltoviljely tai metsänkasvatus ja luontaisesti vettyvillä alueilla soistaminen. Jälkikäyttömuodoista ei kuitenkaan vielä ole tehty päätöksiä.

Vaihtoehtojen vertailu ja toteuttamiskelpoisuus:

Kaikki vaihtoehdot tulisi YVA -menettelyssä käsitellä yhtä perusteellisesti ja tasapuolisesti. Nollavaihtoehdon vaikutusten pohdinta on itse tekstissä jäänyt melko vähäiseksi, mutta yhteenvetotaulukkoon on vaihtoehtoja vertailtu selkeästi. Mankisennevan tapauksessa molemmat toteutusvaihtoehdot ovat toteuttamiskelpoisia myös käytännössä. Vaikuttaa siltä, että arviointiselostuksessa on aidosti arvioitu pääasiassa vaihtoehdon 1 mukaista toteutustapaa. Hankkeesta vastaava onkin valinnut todennäköiseksi toteutusvaihtoehdoksi vaihtoehdon nro 1, mutta ei ole juurikaan perustellut valintaansa. Arviointiselostuksen mukaan nollavaihtoehto aiheuttaa vaihtoehtoista vähiten ympäristövaikutuksia, ja toteutusvaihtoehtoista vaihtoehto 2 on vaihtoehtoa 1 haitattomampi. Eron merkittävyyttä ei ole pohdittu, mikä olisi ollut asiallista toteuttamisvaihtoehdon valinnan perusteluksi. Arviointiselostuksen yhteenvetotaulukon mukaan toteutusvaihtoehtojen välillä eroa on vain vesistövaikutusten kohdalla.

Haitallisten vaikutusten ehkäiseminen:

Haitallisten vaikutusten ehkäisytöitä ei ole esitetty kootusti. Olisi ollut havainnollisempaa, jos merkittävimmät vaikutusten vähentämiskeinot olisi koottu yhteen. Vesistövaikutusten kohdalla on kerrottu, että vesistövaikutuksiin vaikuttavat erityisesti vesiensuojelurakenteet ja niiden toimivuus ja toisaalla selostuksessa on kerrottu yleisesti muutamista vesiensuojelumenetelmistä. Eri vesienkäsitelymenetelmien toimivuuden vertailu olisi tuonut päätöksenteon kannalta arvokasta tietoa juuri Mankisennevan tapaukseen. Joidenkin vaikutusten kohdalla toimia ei ole kohdistettu Mankisennevaan, vaan toimia on kuvattu yleisellä tasolla (esim. liikenteen aiheuttamat vaikutukset).

Vaikutusten seuranta:

Arviointiselostuksessa ei ole esitetty yksityiskohtaisia vaikutusten seurantaohjelmia. Selostuksen mukaan toiminnan alkaessa aloitetaan käyttötarkkailu. Lupahakemuksen yhteydessä laaditaan kuntoonpano- ja tuotantovaiheen päästötarkkailusuunnitelma, sekä vesistö- ja kalastovaikutusten tarkkailusuunnitelma. Melu-, pöly- tai pohjavesitarkkailua ei ole tarpeen esittää, koska niistä aiheutuvia vaikutuksia ei katsottu tulevan. Arviointiselostuksessa olisi tullut pohtia, voitaisiinko vaikutuksia liikenneturvallisuuteen seurata.

Osallistuminen:

Selostuksen johdannossa on kuvattu ympäristövaikutusten arviointimenettely, jossa on myös kerrottu, että arviointiselostuksesta voi esittää mielipiteensä ympäristökeskuskelle. Siinä ei mainittu, että myös yleisötilaisuus järjestetään. Osallistumiseen voidaan

lukea kuuluvaksi myös kyselyjen järjestäminen, jota tässä arviointimenettelyssä käytettiin hyväksi.

Raportointi:

Vaikutusten yhteenvetotaulukko on selkeä ja havainnollinen. Itse tekstistä asioiden löytyminen on hankalampaa epäjohdonmukaisen jäsentelyn vuoksi. Raportoinnissa olisi ollut etuna, jos asiat olisi esitetty johdonmukaisesti. Selvitys hankealueen nykytilasta vaikutusten arvioinnin perustaksi olisi ollut hyvä esittää yhdessä kappaleessa, vaikutukset omassaan ja vähentämiskeinot kolmannessa. Yhteenveto olisi lyhyempänä ollut havainnollisempi.

Yhteenveto ja arviointiselostuksen riittävyys:

Mankisennevan turvetuotantohankkeen ympäristövaikutukset on pääosin arvioitu arviointiohjelmassa esitetyllä tavalla. Kaikkia yhteysviranomaisen arviointiohjelmasta antamassaan lausunnossa esitettyjä tarkennuksia ohjelmaan ei ole otettu huomioon, eikä huomioon ottamatta jättämistä ole perusteltu.

Puutteena voidaan pitää, että eri vaikutusten merkittävyyden arviointi on jäänyt vähemmälle huomiolle. Vaikutuksia on kuvattu, mutta esimerkiksi toteutusvaihtoehtojen välisten vaikutusten eroja ei ole tuotu aina esille. Arviointiselostuksesta saa käsityksen, että Mankisennevan turvetuotantohankkeen merkittävimmät vaikutukset kohdistuisivat vesistöön, virkistyskäyttöön ja liikenneturvallisuuteen. Nollavaihtoehto on ympäristövaikutuksiltaan haitattomin ja toteutusvaihtoehdoista 2-vaihtoehdossa on vaihtoehtoa 1 vähäisemmät vaikutukset. Vaikutusten merkittävyyden arvioinnin puuttuessa selostuksesta ei kovin hyvin käy ilmi, onko vaihtoehtojen 1 ja 2 välinen ero merkittävä. Hankkeesta vastaavan mielestä ei ole, koska se on valinnut todennäköiseksi toteutusvaihtoehdoksi vaihtoehdon nro 1.

Arviointiohjelmassa ei ollut suunnitelmaa ilmastovaikutusten arvioimiseksi, eikä yhteysviranomaisen lausunnossaan sitä erikseen vaatinutkaan. Arviointimenettely on kestänyt poikkeuksellisen kauan ja tällä välin tietoa aiheesta on tullut lisää. Yhteysviranomaisen toteaakin, että hankkeesta vastaavan tulee jatkossa ottaa myös ilmastovaikutukset arvioinnin kohteeksi YVA-hankkeissa.

Kurranjärveen aiheutuneiden vanhojen haittojen selvittämistarve ja järven kunnostustarve on varsinkin mielipiteissä tuotu voimakkaasti esiin. Yhteysviranomaisen on saanut arviointiselostusvaiheessa enemmän palautetta yksityisiltä henkilöiltä kuin arviointiohjelmavaiheessa. Yhteysviranomaisen käsityksen mukaan Mankisennevan toteutettu ojitus on osaltaan aiheuttanut Kurranjärveen kuormitusta. Kurranjärven tilan selvitystä, jonka perusteella saadaan selville eri kuormittajien osuudet järveen kohdistuneesta kuormituksesta sekä mahdollista järven kunnostusta on paras edistää erillisellä hankkeella, josta alustavat neuvottelut on jo Rantsilan kunnan aloitteesta käynnistetty.

Yhteysviranomaisen katsoo, että Mankisennevan ympäristövaikutusten arviointiselostus täyttää pääosin ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun asetuksen (268/1999) 12 §:ssä esitetyt vaatimukset. Mikäli hankevastaava hakee lupaa Mankisennevan turvetuotantoalueelle, on lupahakemuksessa kuitenkin otettava huomioon yhteysviranomaisen ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä edellä toteamat puutteet. Näitä ovat mm. Kurranjärven tarkempi tilaselvitys ja kuormituksen vaikutukset alapuolisissa vesistöissä sekä tiedot kalastosta ja kalastuksesta Siikajoessa. Myös par-

haan käyttökelpoisen tekniikan käyttö ratkaistaan ympäristölupakäsittelyssä, joten lupahakemuksessa on esitettävä perusteltu esitys valitulle vesienkäsittelylle. Perusteluihin kuuluu kuormituslaskelmat muistakin kuin valitusta menetelmästä.

LAUSUNNOSTA TIEDOTTAMINEN

Tämä lausunto toimitetaan hankkeesta vastaavalle, jolle toimitetaan myös kopiot lausunnoista ja mielipiteistä. Alkuperäiset lausunnot säilytetään Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskuksen arkistossa. Yhteysviranomaisen lausunto lähetetään tiedoksi lausunnonantajille ja mielipiteen esittäjille. Lausunto on nähtävillä Rantsilan ja Pulkkilan kunnanvirastoissa sekä pääkirjastoissa ja Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskuksessa osoitteessa (Veteraanikatu 1) kuukauden ajan lausunnon antamisesta. Lausunto on saatavilla myös sähköisenä osoitteessa www.ymparisto.fi/ppo > Ympäristövaikusten YVA ja SOVA > Vireillä olevat YVA-hankkeet.

Johtaja

Heikki Aronpää

Ylitarkastaja

Kirsi Kalliokoski

JAKELU Vapo Oy suoritemaksua vastaan

TIEDOKSI Lausunnon antajat ja mielipiteen esittäjät
Ympäristöministeriö
Suomen ympäristökeskus

LIITTEET Suoritemaksu ja maksun määräytymisen perusteet
Maksua koskeva oikaisuvaatimusosoitus

SUORITEMAKSU**Maksu 7500 €****Maksun määräytymisen perusteet**

Arviointiselostus on tullut vireille 10.1.2008, joten maksu määräytyy valtion maksuperustelain (150/1992) perusteella annetussa ympäristöministeriön asetuksessa (1387/2006) alueellisen ympäristökeskuksen maksullisista suoritteista perittävistä maksuista esitetyn maksutaulukon mukaan. Maksutaulukon mukaan YVA-laissa tarkoitettua lausunnosta arviointiselostuksesta perittävän maksun suuruus kahden kunnan alueella on 7500 €(6420 €+ 1080 €).

Oikaisun hakeminen maksuun

Maksuvelvollinen, joka katsoo, että lausunnosta perittävän maksun määräämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia siihen oikaisua ympäristökeskukselta. Lausunnon liitteenä on ohjeet maksua koskevan oikaisuvaatimuksen tekemiseen.

MAKSUA KOSKEVA OIKAISUVAATIMUSOSOITUS

Oikaisuvaatimusviranomainen

Maksuvelvollinen, joka katsoo, että maksun määräämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia oikaisua **Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskukselta**.

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on toimitettava ympäristökeskukselle **kuuden (6) kuukauden kuluessa** lausunnon antamispäivästä, jolloin lausunnosta perittävä maksu on määrätty.

Oikaisuvaatimuskirjelmän sisältö ja allekirjoittaminen

Oikaisuvaatimuskirjelmässä on ilmoitettava:

- oikaisua vaativan nimi, kotikunta ja postiosoite
- ympäristökeskuksen päätös, jonka maksua vaaditaan muutettavaksi, alkuperäisenä tai kopiona
- oikaisu, joka maksuun vaaditaan
- oikaisuvaatimuksen perustelut.

Oikaisuvaatimuskirjelmä on oikaisua vaativan, laillisen edustajan tai asiamiehen allekirjoitettava. Jos oikaisua vaativan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä taikka jos oikaisuvaatimuksen laatija on joku muu henkilö, oikaisuvaatimuskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi, postiosoite ja kotikunta.

Oikaisuvaatimuskirjelmän perille toimittaminen

Oikaisuvaatimuskirjelmä on toimitettava Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskuksen kirjaamoon. Oikaisuvaatimuskirjelmän voi toimittaa henkilökohtaisesti tai valtuutetun asiamiehen välityksellä. Sen voi omalla vastuulla lähettää myös postitse, lähetin välityksellä, telekopiona tai sähköpostina. Oikaisuvaatimuskirjelmä on toimitettava niin ajoissa, että se on perillä viimeistään oikaisuvaatimusajan viimeisenä päivänä ennen ympäristökeskuksen aukioloajan päättymistä.

Oikaisuvaatimuskirjelmän toimittamisesta telekopiona tai sähköpostina säädetään tarkemmin sähköisestä asiointista viranomaistoiminnassa annetussa laissa (13/2003)

Yhteystiedot

Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskuksen
postiosoite PL 124, 90101 Oulu
käyntiosoite Veteraanikatu 1, 90100 Oulu
puhelin 020 690 171 (asiakaspalvelu)
telekopio 020 490 6305
sähköposti kirjaamo.ppo@ymparisto.fi
virka-aika 8.00 - 16.15